

GENÇLERLE İLETİŞİM NASIL KURULUR?

İletişim, nitelikleri ne olursa olsun iki sistem arasındaki bilgi alış verişi olarak tanımlanabilir. Burada en önemli olan nokta iletişimde bilgi aktarımının iki yönlü olmasıdır. Bilgi aktarımı tek yönlü ise bilgilendirme, çift yönlü ise iletişim olarak adlandırılır. Dolayısıyla bireyler arasındaki her konuşma iletişim olarak tanımlanamaz.

Ana babaların çocuklarına, öğretmenlerin öğrencilerine birtakım emirler verip, karşı tarafın yani çocuklarının yada öğrencilerinin tepkilerini dikkate almamaları iletişim olarak kabul edilemez. Anne babalar yada öğretmenler genelde gençlerle iletişim kurduklarını sanırlar. Ancak gençler konuşurken ikaz, önerilerde bulunma, hatırlatma, yargılama gibi pek çok iletişim engelleri ile aslında genci dinlemezler. Bu durumda genç kendini duyulmamış, anlaşılmamış ve kendisi ile ilgilenilmemiş hissederek iletişimi keser.

Peki genci dinlerken ne yapmalıyız ?

♣Sessizce dinlemeli ve bu davranışımızla onu kabul ettiğimizi göstermeliyiz. Karşımızdaki bireyi kabul ettiğimizi hissettirerek bizimle daha fazla şey paylaşmasını sağlamak için sessizlik güçlü bir sözsüz ileti olarak kullanılabilir. Hep konuşan biz olursak karşımızdaki gencin duygularını ifade etme özgürlüğünü kısıtlamış oluruz. Burada bahsettiğimiz pasif dinleme tabiki tüm iletişim boyunca değil belli aralıklarla gencin kendini tam anlamıyla ifade edebildiği yere kadar kullanılmalıdır. Bundan sonraki aşamada ise

karşımızdakini kabul ettiğimizi gösteren, onu anlamamıza yardımcı olan aktif dinleme yöntemidir. Bu yöntemde yargılama ve analize yer yoktur.

♣Aktif dinleme karşımızdaki gencin söylediğini yada söylemek istediğini kendi kelimelerimizle ona geri iletme biçiminde kullanılır. Bu yöntemin püf noktası kendimizi gencin yerine koyarak " **Ben olsaydım ne hissederdim?**" diye düşünmek ve gencin ifade ettiği duyguları isimlendirerek yansıtmaktır.

Yani : Fizik dersini hiç anlamıyorum. (Genç ne hissediyor ? zorlanma)

Yanıtımız : Fizik dersi sana zor geliyor ...

Yargılama, öğüt verme, eleştirme olmadan sadece onun yaşadıklarını göz önüne alarak gencin ifade ettiği duyguyu isimlendirdik.

İyi bir dinleyici olmak için neler yapmalıyız ?

Öncelikle bedensel olarak karşımızdaki kişiyi dinlemeye hazır olduğumuza inandırmalıyız. Elindeki gazeteye bakan, tırnaklarını törpüleyen yada yemek yapmak için koşuşturan bir kişiye hangimiz bir şeyini anlatmak isterki ?

Öncelikle konuştuğumuz kişi özellikle bir çocuk, ön-ergen ise onun boy hizasına inerek göz teması kurmalıyız. Yüz yüze olmada en az konuşulan şey kadar yüz ifadesinden de mesajlar alırız. Gözlerinin buğulanması, yüzün kızarması, gözleri kaçırma gibi pek çok sözsüz mesajı algılayabilmemize olanak sağlar. Böylelikle söylenen şeyle verilmek istenen mesaj hakkında bilgi sahibi olmuş oluruz.

Genci dinlerken ne gibi iletişim engellerini kullanıyoruz biraz da bunu inceleyelim.

Öğüt verme: Şöyle yapma,böyle yap...

Çözüm getirme: Bunu böyle yapmada şöyle yap

Yönlendirme : Üzüleceğine otur da ders çalış

Yargılama : Sen zaten hep kolaya kaçarsın

Eleştirme: Çocuk gibi davranıyorsun

Ad takma : Geri zekalı,aptal

Soru sormak: Neden ?, niçin ?

Araştırmak: O sana ne dedi ?

İncelemek: Hanginiz önce söyledi ?

Teşhis : Aslında sen öyle demek istemiyorsun...

Tanı koymak : Ben senin aslında neden öyle yaptığımı biliyorum

Tahlil etmek : Aslında senin derdin başka...

Teskin : Aldırma boş ver

Teselli etmek : Düzeler canım,dert etme geçer,üzülme

Konuyu değiştirmek : Başka şeylerden konuşalım

gibi farkında olmadan kullandığımız iletişim engelleri ile karşımızda bize bir sorununu anlatmak isteyen gence :

Anlaşılmamışlık, savunmaya girme, haksızlığa uğradığını hissetme, sorununun aslında önemsiz ve saçma olduğunu düşünme, sinirlenme, direnç gösterme, isyan, çaresizlik, kırgınlık vb. duyguları yaşatırız.

Oysa gencin yukarıda saydığımız pek çok iletişim engelindense en önce dinlenmeye, kabul edildiğini hissetmeye ihtiyacı vardır. Siz hiç bir çözüm getirme durumunda olmadan sadece sessizce dinleseniz bile gençte belli bir boşalığa sebep olacağınız için başarılı olursunuz. Daha sonra aktif dinleme ile sadece ondan aldığınız bilgileri daha sade biçimde ona yansıttığınızda dinleniyorum,kabul ediliyorum mesajını gence verirsiniz. Konuşurken sorununun çözümünü kendi kendine keşfetme olanağını da vermiş olursunuz. Anlaşıldığını, kabul edildiğini, koşulsuz sevildiğini bilen bir gençle iletişim kurmak hiç de zor olmayacaktır. Dolayısıyla sorunlarda kavgaya, isyana,çaresizliğe dönüşmeden rahatlıkla çözülecektir.

XXI. YÜZYIL EŞİĞİNDE TÜRKİYE GENÇLİĞİNİN SORUNLARI VE DEĞERLER

SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞME

Gençlerin sorunları toplumun sorunlarından bağımsız değildir. Sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi sorunlar gençlerin tutum, davranış ve beklentilerini etkilemektedir.

Türkiye’de yapılan araştırma sonuçları karşılaştırıldığında 1970’ler ve 1990’lar gençliğinin pek çok açıdan farklılık gösterdiği görülmektedir.

Türkiye’de gençliğin çok farklı sorunları vardır. Bu sorunların önemi zaman süreci içinde farklılık gösterse de bazı sorunların kalıcı olduğu görülmektedir.

Türkiye’nin ve Türkiye gençliğinin değişmeyen sorunlardan biri eğitim sorunudur. Cumhuriyet’in kuruluşundan bu yana eğitime önem verilmişse de, bir türlü çağdaş bir eğitim sistemine geçilememiştir. Ortalama eğitim süresi açısından Avrupa’nın en geride kalan ülkesiyiz. Ortalama öğrenim süresi 3.6 yıldır. Öte yandan okullaşma oranı, Batı ülkelerine göre düşüktür. Batı’da okullaşma oranı yükseköğretimde %45-50’ler civarında iken Türkiye’de bu oran %16’lar da kalmaktadır. Eğitimdeki alt yapı yetersizliği, kaynak yetersizliği, yöntem eksiklikleri, plansızlık ve ezberci niteliği bugün de tartışılmaktadır.

Gençlerin öteki önemli sorunlarından biri de işsizlik sorunudur. Yatırımların yetersizliği ve nüfusun hızla artması nedeniyle gençlerin önemli bir kısmı iş bulamamaktadır. Diplomalı işsizlerin oranı her gün artmaktadır. Bu durum özellikle okuyan gençliği rahatsız (tedirgin) etmektedir. Eğitimde mesleki yönlendirmenin yetersizliği de işsizliğin başka bir nedenidir.

Gençliğimizin değişmeyen sorunlarından biri de kuşak çatışmasıdır. Toplumdaki hareketliliğe, gelir dağılımındaki dengesizliklere ve hızlı toplumsal değişmeye bağlı olarak, gençlerle yaşlı kuşaklar arasındaki kültürel farklar artmaktadır. Eğitim ve kitle iletişim araçları gençlerin değerler sisteminin daha hızlı değişmesine neden olmaktadır.

Özellikle gençlerle yaşlı kuşaklar arasındaki kültürel çatışmanın nedenlerinden biri de değerler sistemindeki farklılaşmadır.

Öte yandan toplumdaki demokratikleşme sürecinin yavaşlığı da gençleri rahatsız etmektedir. Gençler otoriter toplum yapısı, otoriter aile yapısı ve otoriter eğitim sisteminden yakınmaktadır. Daha demokratik bir ortam ve daha çok özgürlük istemektedir.

Gençlerin değerler sistemi son yirmi yılda önemli ölçüde değişmiştir. Çalışmamız boyunca yaptığımız istatistiksel analiz ve karşılaştırmalar 1970'ler gençliği ile 1990'lar gençliğinin önemli ölçüde farklılaştığını ortaya koymaktadır.

1970'ler gençliği paraya önem vermezken, 1990'lar gençliği mutlu olmanın temel aracı olarak parayı görmektedir. Günümüz gençliği için para, değerler sisteminde en üst sırada yer almaktadır.

1970'ler gençliği eğitim ve mesleği para kazanmanın araçları olarak görürken, 1990'lar gençliği için zengin olmanın yolları miras, şans oyunları ve politikadır. Politikanın bir para kazanma yolu olarak algılanması son yıllardaki siyasal yozlaşmaya bağlanabilir. Bu konu ayrıca araştırılması gereken bir konudur.

Sevgi konusunda 1970'ler gençliği ile 1990'lar gençliği arasında önemli bir farklılık yoktur.

1970'ler gençliği özgürlüğüne önem verirken, 1990'lar gençliğinin özgürlüğe pek önem vermediği görülmektedir.

1970'ler gençliği kendine güvenen ve toplumsal bir misyonu olduğuna inanan bir gençliktir. Oysa, 1990'lar gençliği, bireyselleşme ve yabancılaşma süreçleri sonucunda kimlik arayışı içinde olan bir gençlik niteliği göstermektedir. Toplumcu olma niteliğini yitirmiştir.

1970'ler gençliği daha örgütlü ve politize bir gençlikken, 1990'larda gençliğin büyük ölçüde depolitize olduğu ve örgütsüzleştiği görülmektedir. Çağdaş demokrasi örgütlü demokrasi olduğuna

göre bu, demokrasi açısından olumsuz bir sonuçtur. Gençlerin toplumsal yaşamla ilgilenmesi gelecek açısından önemlidir.

Sonuç olarak, 1970’ler gençliği ile 1990’lar gençliğinin değerler sisteminin önemli ölçüde farklılaştığını söyleyebiliriz.

12 Eylül hareketiyle birlikte Türkiye’de en çok suçlanan toplum kesimlerinden biri gençlik olmuştur. Türkiye’nin 12 Eylül öncesi içine düştüğü toplumsal-ekonomik bunalım ve çalkantıların ve siyasal terörün sorumluluğu çoğu kez aydınlarla birlikte gençlik kesimine yüklenmek istenmiştir. 12 Eylül harekâtından sonra da gençlik kesimi ciddi bir biçimde denetim altına alınmaya ve sözde, Kemalist ilkeler doğrultusunda yönlendirilmeye çalışılmıştır. Gerçekten de Türkiye gibi gelişme süreci içinde bulunan, ciddi ekonomik ve toplumsal sorunları olan bir toplumda, ülkenin geleceği olan gençliğin dikkatle yetiştirilmesi ve yönlendirilmesi gerekir. 1990’lar Türkiye’de nüfusun büyük bir kesiminin gençlerden oluştuğunu hatırlatırsak, gençlik konusunun toplumumuzun geleceği açısından ne denli önemli olduğu kendiliğinden ortaya çıkar. Gençliğin enerjik, dinamik ve esnek bir potansiyel güç olması nedeniyle, dikkatle yönlendirilmesi ve eğitilmesi gerekir. Hele Türkiye gibi hızlı toplumsal değişim süreci içinde bulunan toplumlarda, toplumun geleceği açısından bu sorun daha da güncellik kazanır. Sağlıklı toplumsal ilişkilerin geliştirilmesinde karşımıza çıkan sorunlardan biri de gençliğin yetiştirilmesi, gençliğin güç ve enerjisinin çağdaş değerler doğrultusunda kanalize edilmesi sorunudur. Zaten Atatürk’ün, Cumhuriyet ve devrimlerin koruyuculuğunu Türk gençliğine bırakması da onun gençliğe verdiği önemi açıkça vurgulamaktadır. Çünkü her zaman ve her toplumda gençlik toplumun geleceğidir.

Günümüzün gençliğinin acil çözüm bekleyen pek çok sorunu vardır:

İşsizlikten en çok etkilenen toplum kesimi gençliktir. Genç işsizlerin toplam işsiz sayısı içindeki oranı yüksek ve bu oran gittikçe artmaktadır.

Yasalar gençlere “çalışma hakkı” tanımış ancak milyonlarca genç işsizlikten kıvrınmaktadır. Eğitim sürecindeki gençler öğrenimlerini tamamladıktan sonra “diplomalı işsizler” ordusuna katılma yani iş bulamama endişesiyle karşı karşıya kalmakta, stres ve psikolojik bunalımlara girmektedirler.

Hayat pahalılığından ve yüksek enflasyondan en çok etkilenen kesim gençlik kesimidir. Çünkü enflasyon, satınalma gücünün zayıflamasına, gelir ya da ücretlerin düşmesine neden olmaktadır. Gençler aşırı hayat pahalılığının yıkıcı etkilerini yaşamaktadırlar.

Emek sömürüsü, az gelişmiş ülkelerde kadınlar gibi gençleri de etkilemektedir. Çocuk emeğinin yeterince korunmaması, çocuk emeğine düşük ücret ödenmesi, yeersiz işgüvenliğinin yarattığı iş kazaları, çalışan gençliğin çalışma yaşamındaki en önemli sorunlarındandır.

Gençliğin en önemli ve öncelikli sorunlarından biri de eğitim sorunudur. Öğrenim çağındaki nüfusun okullaşma oranının düşük olması, milyonlarca gencin eğitim olanaklarından yoksun kalmasına neden olmaktadır. Örneğin, ABD’de yükseköğretimde okullaşma oranı %60, Avrupa’da %45 iken, bizde açık öğretimle birlikte bu oranın %16 civarında olması gençler ve toplum açısından durumun ne denli ürkütücü olduğunu ortaya koymaktadır.

Gençlik kesimi suç oranının yüksek olduğu bir kesimdir. Bozuk toplumsal koşullar gençliği suça iten bir ortam oluşturmaktadır.

Genç yaştaki insanlara ülke yönetimine katılmakta, seçme ve seçilme hakkı tanımakta, siyasal partilere üye olmakta sakınca gören sistem ve zihniyet, cezaya gelince bu yaştakileri sorumlu tutmakta ve ceza verebilmektedir.

Günümüzdeki hızlı değişimlerin en çok etkilediği toplum kesimlerinden biri de gençlik kesimidir. Hızlı kültürel değişimler yeni değerlerin ve davranış biçimlerinin ortaya çıkmasına, bu ise kuşak çatışmasına neden olmaktadır. Bu kültürel değişim sürecinde, sürekli arayış içinde olan gençlerin en önemli sorunlarından biri kimlik sorunudur. Baskıcı aile yapısı ve otoriter toplumsal yapı ile yeni değerlere yönelen gençler arasında ortaya çıkan çatışmalar, gençlerin kendilerini özgürce ifadelerini kısıtlamakta ve yabancılaşmalarına neden olmaktadır. Öte yandan toplumsal çelişkilerden, siyasal ve kültürel yozlaşmadan en çok etkilenen toplum kesimi de gençliktir. Gençliğimize sahip çıkmamız, onların sorunlarını ciddi biçimde incelememiz, araştırmamız ve gerekli önlemleri almamız gerekir. Bu ise konuya yeni bir yaklaşım gerektirir.

Gençliğe sevgi, saygı ve hoşgörü ile yaklaşalım.

Gençliğin sesine kulak verelim.

Gençliğe güvenelim ki, o da kendisine güvensin.

Gençliği özgür bırakalım, baskı yapmayalım. Düşündüklerini özgürce ifade etmelerine fırsat verelim.

Gençliğin politika ile ilgilenmesinden korkmayalım.

Gençlere, kendilerini kanıtlama fırsatı verelim.

Gençlere, yetki ve sorumluluk vermekten korkmayalım.

Toplumun en bilgili, en cesaretli, en girişken ve enerjik kesimi olan gençliğin toplumsal üretim sürecine daha üretken biçimde katılmasını sağlayalım.

Gençliği eğitim sürecinde “yarış atı” olmaktan çıkaralım ki, mutlu olsun, geleceğine güvenle bakabilsin.

Gençliği çağdaş insan felsefesine uygun bir biçimde eğitelim ki, kişilik sahibi olsun, kendi kimliğini kazansın özgür, sorumlu ve yaratıcı olsun.

Gençlerin politika ile ilgilenmelerini engellemeyelim. Tam tersine, politikanın en üst düzeyde toplumsal yaşama katılma süreci olduğunu onlara öğretilim ki, politikadan korkmasınlar, depolitize olmasınlar ve sorumlu birer yurttaş olarak yetişsinler, kendilerine ve topluma sahip çıksınlar.

Kısaca, çağdaş, uygar, demokrat, kişilikli, eleştiren, tartışan, üretken, insan sevgisiyle yoğrulmuş, bilinçli yurttaş kimliğine sahip bir gençlik için, eğitim sistemimizde ve siyasal yapımızda devrimsel bir dönüşümü hızla gerçekleştirmek zorundayız. Ancak o zaman statükocu yapımızdan kurtularak demokratik bir düzene kavuşur ve uygar toplumlar içindeki yerimizi alabiliriz.

GENÇLİK ÇAĞI VE SORUNLARI

Ruhsal Özellikler:

12-21 yaşları arasında geçirilen, halk arasında delikanlılık denen çağın batıdaki adı "Adolescence" dir. Bu sözcük büyüme dönemini tek sözcükle ifade edebilecek bir özetidir.

İlköğretim dönemine rastlayan erinlik, ilk gençlik yıllarıdır. Cinsel uyanış ile birlikte yeni ruhsal ve davranış özellikleri kendini gösterir. Dengeli ve uyumlu ilköğretim çocuğunun yerini tedirgin, güç beğenen ve çabuk tepki gösteren bir genç almıştır. Duyguları hızlı iniş çıkışlar gösterir. Tepkileri önceden kestirilemez. Derslerine ilgisi azalmıştır. Dikkati dağınıktır. Evde durmak istemez, önerilere aldırmaz, beslenmesi düzensizdir.

İlgileri artmış gelgeç hevesleri çoğalmıştır. Başkaları tarafından nasıl görüldüğünü merak eder. Dinlediği müzik, beğendiği sanat etkinlikleri değişiktir. Uzun uzun düşler kurar. Hatıra defteri tutmaya başlar. Şiir, öykü yazmaya özenir. Yazdıklarında gizliliğe dikkat eder.

Kulaktan dolma ödünç alınmış fikirleri savunur. Büyükleri ile tartışır. Anne babasına karşı düşünceleri ileri sürmeye dikkat eder. Karşı çıkmış olmak için karşı çıkar.

Bu dönem için çelişkili duyuş ve davranış özellikleri olağan sayılır. Bazı gençler çalkantıyı daha az yoğunlukta yaşayıp çabucak uyum sağlarlar. Bazıları ise ileri derecede uyumsuzluklar gösterip bu tür davranışlarda ileri yaşlarda da bulunabilirler. Yinede bu tür davranışların görüldüğü yaşlar 13-15 ilk gençlik yıllarıdır.

Döneme bakıldığında gencin içinde bulunduğu durum kolaylıkla anlaşılabilir. Aniden hızlanan büyüme genci zamansız yakalamıştır. Cinsel dürtüler hissedilmekle birlikte ergen tam anlamı ile hazır değildir. Ana baba ve çevre gence yetişkin gözü ile bakıp ona göre davranış bekledikleri gibi, "daha sen çocuksun" ifadesi ile onu şaşırtabilirler. Çünkü genç büyümek için sabırsızlanmakta ise de bir türlü çocuksu davranışlardan kurtulamamaktadır.

Ergenlik döneminde genç yeni arayışlar içindedir. Bu arayışların ilki ve en önemlisi kimlik arayışıdır. İşe ilk önce ana babasını görmezlikten gelmekle başlar. Çocukluk yaşlarında nerede ise tanrılaştırdığı babanın fikirleri eskisi gibi ilginç değildir. Gücü kuvveti önemsenecek gibi değildir. Çok az şey bilir. Ancak bu duygular ergenliğin sona ermesi ile kaybolur. Genç ana babasını gerçekçi duygularla değerlendirmeye başlar.

Yeni bir kişilik bağımsız olmakla şekilleneceğinden genç bağımsız olmaya büyük önem verir. Evden kopar, çevresinden uzaklaştırdığı ana-babasının boşluğunu doldurmak için yeni ilişkilere yönelir. Bir genç için dolup taşan enerjisini en iyi değerlendirme yolu spordur. Genç hem spor yapar hem de kendisini yaşlıları ile karşılaştırma fırsatı bulur. Yaşlılarının da benzer problemlerinin olması gençler arasında gruplaşmalara yol açar. Bir grup içinde olmak gence güven verir.

Onaylamasa bile grubun bazı davranışlarına katılır. Gençler için en büyük tehlike içinde bulunduğu grubun kötüye kullanılmasıdır. Bu konuda ana babaya düşen görev genci evde fazla sınırlamamak olmalıdır. Çünkü bunalan genç dışarıda daha etkin arkadaşlarının peşinden gidebilir. Evinde kabul gören delikanlı zamanla ailesine daha kolay bağlanır.

Gençlik çağı beğenilerin, özenmelerin, tutkuların, hayranlıkların çok olduğu bir dönemdir. Ergenler bir yandan bağımsızlıklarını kazanmaya çalışırken bir yandan da benzeyecekleri örnekler ararlar. Modellerinin meziyetleri kadar kusurları da örneklenir. Ancak model sık sık değiştirilebilir, her örnekten alınan bir yan gencin kişiliğine bir ilave yapar. Bu nevi denemeler ergenlik sonuna kadar sürer.

Çalkantılı bir dönem olarak anlattığımız ergenlik hep uyumsuz davranışlarla dolu değildir. Olumlu duyuş ve düşüncüler de bu dönemin özelliğidir. Örnek olarak genç soyut düşünme, yaşanmamış olguları sembollerle ifade etme yetisini kuvvetlendirmiştir. Her şeye olur olmaz karşı çıkarken eleştiri ve yorumlara yönelir. Her şeyi bir anda düzelterek kolay çözümler arar. Bunun için çabuk kandırılabilir. Sonuçta kendisi ve toplum için zararlı olacak davranışlarda bulunması en büyük tehlikedir.

Ruhsal Problemler:

Ergenlik döneminde ruhsal sorunların olması bir dereceye kadar normaldir. Yapılan araştırmalar bu çağ gençlerinin %15'inin uyum problemleri olduğunu ortaya koymuştur. Söz konusu uyumsuzluklar bu dönem davranışlarının aşırıya götürülmesi ile ortaya çıkar. Örnek olarak bağımsızlık isteği gencin ailesinden kopması ile sonuçlanabilir.

Evinde uyumsuz olan genç bu uyumsuzluğunu okula da yansıtır. Derslere ilgisi azalır, başarısı düşer. Hep bağıırır çağırır, kırar döker. Bu davranışları art niyetli önderler vasıtası ile saptırılıp hırsızlığa, zararlı eyleme, toplum suçlarına yöneltilebilir. Gençler toplum kurallarını hiçe sayıp kural dışı yaşamak isterler. Kız erkek ilişkilerinde aşırı serbestliğe yönelirler. Bazıları için dönemin bir çeşniisi olabilecek davranışlar bazıları için devamlı bir tutku halini alır.

Ailesi ve çevresi ile çatışmaya düşen genç aşırı baskılar altında bunalır. Sonuçta kendisine yönelen kötü bir söz veya davranış intihar girişimine neden olabilir. İntihar girişimi gencin mutlaka depresyon içinde olduğunu göstermez. Ancak girişim tekrarlanırsa yoğun bir ruhsal çöküntü olasılığını arttırabilir.

Bazı gençler topluma karışıp bağımsızlıklarını elde etmek yerine, çeşitli nedenlerden dolayı, içe kapanırlar. Yetenekli olanlar yeteneklerini geliştirip yaratıcı olabilirler.

Bazı gençler de cinsel kimlik kazanmakta zorluk çekerler. Bu zorluk geçici olabileceği gibi kalıcı cinsel problemlere neden olabilir. Örneğin kendi cinsine yönelip karşı cinse ilgi duymayabilirler.

Suça yönelen gençler:

Bütün dünyada yapılan araştırmalarda 18 yaşından önce işlenen suçların artıp yaygınlaştığı gözlenmiştir. Öyle ki işlenen suç nüfusu artan genç sayısını geçmektedir. Ayrıca suça yönelme yaşı gittikçe düştüğü gibi bireysel suçların yerini toplu suçlar almaktadır. Suç çeşitleri ülkeden ülkeye değişmektedir. Toplumdaki ve

değer yargılarındaki hızlı değişme ve gelişmeler, siyasal çalkantılar, toplumdaki eşitsizlikler gençlerin suça yönelmelerine neden olmaktadır.

Son yıllarda ülkemizde suçlu çocuk sayısının arttığını söylemek yanıltıcı olmaz. Neticede geleceği konusunda kuşkuya düşen genç suça yönelmektedir. Gençlerin suça yönelmelerinde aile içi sorunlar da bu konuda önemli bir neden olarak karşımıza çıkar. Aile baskısı ile bunalan gençler daha çok adi suçlara yönelmeleri kolay olmaktadır. İçlerindeki saldırganlık dürtülerini bir amaca yöneltmiş olmak bir bakıma suçluluk duygusunun azalmasına neden olmaktadır.

Suçlu çocukların çıktığı aileler incelendiğinde bu aileler genellikle ekonomik bakımdan yetersiz ve çok çocukludur. Çocuklar üzerinde ya çok baskılı, dayağa bağlı bir denetim vardır ya da tamamen çocuğa karşı ilgisizdirler. Ailenin durumu ne olursa olsun temel yıkıcılık anne sevgisinin olmayışından kaynaklanmaktadır. Her şeye rağmen anne sevgisi ile yetişen gençler bir bocalama devresinden sonra olumlu davranışlara yönelmektedirler.

Ekonomik durumu yerinde olan ailelerden de suçlu çocuk çıkar. Ancak bunlar çok az sayıdadır. Problemlili çocuğun bir suçtan ceza görmesi suçluluğun artmasına zemin hazırlar.

Ailede sevgi bağı bu konuda oldukça isabetli fikir verir. Öyle ki uyumlu ve dengeli gibi görünen ailelerde sürekli kavgalar, ana babanın aksayan yönleri çocuğu suça iterse de sevecen bir annenin çocuğu uyumsuz gibi görünüp okulda başarısız olsa da suça yönelmez.

Birçok batılı ülkelerde çocuk mahkemelerinde çocuğun yargılanmasına değil, gencin haklarına, durumun gözden geçirilmesine öncelik verilir. Gence suçunu ödetmek yerine, toplumun gence olan borcunu ödetmek düşüncesi ön plana geçmiştir.

Kuşaklar arası çatışma:

Yetişkinlerin gençlerden şikayet etmeleri yeni bir olay değildir. Her devirde yetişkinler, gençleri saygısız, aceleci, güvenilmez, tembel olarak nitelemişler, gelecekte kendi görevlerini onlara nasıl devredecekleri konusundaki tereddütlerini belirtmişlerdir. Buna karşılık gençler, yetişkinleri geri kafalı, girişimsiz, çağa uymayan kişiler olarak görmüşlerdir. Gençler, yetişkinliği bilmemekle birlikte yetişkinler dünkü çatışmalarını çabuk unutmuş görünürler.

Bilim ve teknolojinin çağımızda hızlı gelişmesi sonucu her iki kuşak arasında aslında var olan ayrılık, gittikçe büyüdü, yeni boyutlar kazandı.

Çocuklar çağları gereği bağımsızlık isteklerini yerine getirmeye aile büyüklerinin değer yargılarını hiçe saymaktan başlarlar. Kendilerine söz hakkı veren hakçasına bir düzen belirgin ideolojilerdir. Aile düzenini düzeltmeyen genç, toplumsal düzeni değiştirmeye yönelir.

Gençteki yenilik isteği her zaman kötü davranışlarla sonuçlanmaz. Yeni bir kimlik arayışı içinde olan genç yeni ve değişik isteği ile orijinalliklere yönelir. Bazen garip duruma düşebilir ama bazen de yeni akımların, ekollerin yaratıcısı olur. Çünkü yeniyi deneme istek ve cesareti onun en önemli özelliğidir.

Oysa kent yaşamında bile ana babalar çocuklarının bağımsızlık isteklerini bilerek veya bilmeyerek köstekleyip bundan kıvanç duyarlar. Fakat yetişkinlik yaşamında beceriksizleşen evlatlarına şaşkınlıkla bakmalarını anlamak güçtür.

SONUÇ:

Gençlik ve yetişkinlik insan yaşantısında birbirini takip eden iki dönemdir. Yetişkinler coşkunluğun ateşini gençlerden, gençler davranışlardaki bilgiyi yetişkinlerden alabilirler. Bu sağlam bir iletişimle mümkün olur. Bu iletişimi sağlamak yetişkinlere düşer.

Aşırı baskı ve ceza çözüme yaramadığı gibi umursamazlık da tutulacak yol değildir. Gençin bütün isteklerine tepkisinden çekinerek boyun eğmek; iki de bir tokat atmak kadar zararlıdır. En iyisi karşılıklı konuşarak problemi ortaya koyup çözümlenektir. Gerektiğinde ana babası ile bir arkadaş gibi dertleşen genç daha sağlıklı olur.

**REHBER ÖĞRETMEN
MURAT BAYHAN**

KÖŞE DÖNÜCÜ ZİHNİYET GENÇLİĞİ BOZDU

ANADOLU AJANSI

İZMİR - Ege Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. **Ahmet Çelikkol**, Türkiye'de son 20 yılda olumlu değer yargılarının erozyona uğradığını belirtti.

Yaşanan sosyal dengesizlik ve köşe dönücülük mantığı yüzünden özellikle genç nesilde ruhsal sorunların arttığını ifade eden **Çelikkol**, buna bağlı olarak da okullarda şiddetin artış gösterdiğini söyledi. Toplumda, psikiyatristlere başvuranın hala yadırgandığını, bu nedenle de ailelerin, belli ruhsal sorunlar yaşayan çocuklarının davranışlarını görmemezlikten geldiğini anlatan **Çelikkol**, okullardaki rehberlik öğretmenliği uygulamasının yetersiz olduğunu vurgulayarak şunları söyledi; "Okullarda rehberlik öğretmenlerinin yanı sıra psikolojik danışma birimleri oluşturulmasında büyük yarar görüyorum. Uzman psikiyatlardan oluşturulacak bu birimler, ruhsal sorunu olan ve şiddete meyilli bir çocuğun sorununu çöze, topluma kazandırsa önemli bir iş yapılmış olur. Kaldı ki, psikolojik danışma birimi sisteminin kurulup oturtulmasından sonra çok sayıda çocuğumuzun topluma kazandırılacağı inancındayım."

"ÖĞRENCİLERE PSİKOLOJİK TARAMA"

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi uzman doktorlarından psikiyatrist Eyüp Sabri Ercan da okullarda psikolojik danışma birimlerinin kurulması gerektiğine işaret ederek, çocukların öğrenim yılı başında psikolojik taramadan geçirilmesi önerisinde bulundu. Rehberlik hizmeti veren öğretmenlerin tek başına yeterli olmasının

mümkün olmadığını savunan Ercan, "Psikiyatri bir uzmanlık işidir. Hele çocuk psikiyatrisi çok önemli. Çocuk yaşlarda çözülemeyen ruhsal sorunlar büyür ve topluma yararlı bireyler yerine, potansiyel suçlular oluşur" dedi. **Ercan**, trilyonlarca lira yatırımlarla kurulan özel okullarda dahi gerekli psikolojik hizmetin verilemediğinden yakınarak, okul yönetimlerinin, başarısız, hırçın ve sorunlu çocukları okuldan atmakla tehdit ettiklerini öne sürdü. **Ercan**, şöyle konuştu:

"Özel okullarda, okulun başarısını düşürdüğü ve okula kötü ün kazandıracığı yolundaki endişeler yüzünden bazı çocuklar okuldan atılmakla tehdit ediliyor. Aslında bu, çocuğu olumlu davranışa yöneltmek yerine, tam tersi bir davranışa itiyor. Halbuki bu çocuklar bir uzman tarafından ele alınsa büyük ölçüde davranışlarını kontrol altına almayı öğrenebilir. Ehil ellerde olduktan ve gerekli tedavi yapıldıktan sonra çocukların her türlü ruhsal sorunları çözülebilir ya da aza indirilebilir."

Psikiyatr Dr. **Eyüp Sabri Ercan**, okullarda sene başlarında yapılacak psikolojik taramaların büyük yararlar sağlayacağını anlatarak, hem okul yöneticilerinin hem de ailelerin çocuklarını başarısızlık ve davranış bozukluğu yüzünden hep sene ortasında ya da sonlarında uzmanlara getirme eğiliminde olduklarını, bunun da yıl kaybına neden olduğunu söyledi.